

Specimeno de teksto:

Bonveno a Wikipedio, l' enciklopedio libera e gratuita, redaktata da la propra lektanti per Ido, Esperanto reformita e selektita kom l'internaciona helpanta lingvo ye 1907. Vu povas obtenar l' informo quan vu serchas sequante la ligili od uzante la sercho-buxo ye la sinistra parto dil fenestro. Anke vu povas kunlaborar editante l' artikli qui ja publikigesis por plubonigor li o kreante nova artikli pri temi quin vu bone konocas. Memorez ke la reda ligili havas nula artiklo asociata e ke se vu volas skribor pri nova temo qua ne havas ula ligilo kreata, unesme vu mustas serchar existanta artiklo relatanta por krear ligilo a vua nova skribajo ibe. Vu povas krear necesa ligilo ank en Probejo. Ne timez pro ne skribor vua artikli per perfekta Ido. Plu experta idisti revizos e korektigos ol pose. Simple attachez la ligilo Revizo a vua artiklo ed olu aparos en la fako Pagini revizinda por ke altra idisti revizez ol.

Bonvenon al Vikipedio, libera kaj senpaga enciklopedio, redaktata de la propraj legantoj en Ido, Esperanto reformita kaj elektita kiel la internacia helplingvo en 1907. Vi povas obteni informon kiun vi serĉas, sekvante la ligilojn aŭ uzante la serĉbutonon je la maldekstra flanko de la fenestro. Ankaŭ vi povas kunlabori, redaktante artikolojn kiuj jam publikiĝis, por plibonigi ilin, aŭ kreante novajn artikolojn pri temoj kiujn vi bone konas. Memoru, ke la ruĝaj ligiloj ne enhavas konforman artikolon kaj ke, se vi volas skribi pri nova temo kiu havas neniun kreitan ligilon, vi unue devas serĉi ekzistantan rilatantan artikolon, por tie krei ligilon al via nova skribaĵo. Vi povas krei necesan ligilon ankaŭ en Probejo. Ne timu, se vi ne skribas viajn artikolojn en perfekta Ido. Pli spertaj idistoj revizios kaj korektos ĝin poste. Simple algluu la ligilon Revizio al via artikolo kaj ĝi aperos en la fako Reviziindaj paĝoj, por ke aliaj idistoj reviziu ĝin.

10.5. Komento

Idon oni nomas lingvo „kompromisa”, sed pli ofte aŭtonoma, reformanta pli skemisman Esperanton. La diferencoj estas i.a. en grafiko – Ido ne uzas diakritajn signojn, kiujn ĝi anstataŭigas per grafemaj kombinoj (ch, sh), por kompleksaj fonemoj „ks”, „kv” ĝi uzas **x**, **q**, plue enestas **y** kaj **w**. Ido forigas adjektivan pluralon kaj parte akuzativan finaĵon. La vortprovizo konscie orientiĝas al latinidaj lingvoj. Lingvistoj pozitive pritaksas la leksikografian laboron de idistoj. Unu el la unuaj Ido-vortaroj (Couturat – Beaufront – Thomann 1908) havas 5400 vortradikojn, el kiuj 40% troviĝas en la ses ĉefaj eŭropaj lingvoj. Ido-germana vortaro de Kurt Feder el 1920 enhavis ĉ. 50 000 vortojn, per kio ĝi superis ekzistantajn vortarojn de Esperanto. Ankaŭ la nombro de derivaj afiksoj estas pli granda en Ido, 46 oficialaj Ido-afiksoj kontraŭ 32 Esperantaj. Ekz. por Esperanto sufiĉas la finaĵo **-a** (silka vesto, silka industrio, silka ĉapelo, silka raŭpo), dum Ido havas pli specialajn afiksojn (silka vesto, silkala industrio, silkoza chapelo, silkifanta raupo). Ido do estas pli riĉa je formoj kaj pli bunta je esprimoj. Ĝi estas interlingvistike signifa pro la krea lingvistika laboro – celante reformi, plibonigi kaj naturaligi Esperanton, la idistoj realigis ŝanĝojn, kiuj eĉ ree influis Esperanton mem, ekz. „neoficialaj” afiksoj **-iz-**, **-oz-**, **-iv-**, **retro-**, neologismoj kiel „olda”, „kurta”, „liva”, „ascendi”. Du Ido-devenaj afiksoj estis eĉ oficialigitaj de la Akademio de Esperanto: la prefisko **mis-** kaj la sufikso **-end-**.

En Ido ekzistas, krom la tradukita, ankaŭ originale beletra literaturo. Couturat neglektis la originalan verkadon, ĉar por li pli gravis la lingvoevoluo, sed De Beaufront, kune kun klerulo Marcel Pesch, subtenis kreon de beletro por demonstri, ke oni ja povas ĉion esprimi en Ido. La unuaj aŭtoroj, simile kiel tiuj verkintaj en komencaj tempoj en